

แบบสรุปองค์ความรู้จากการดำเนินการโครงการส่งเสริมการเกษตร ปี 2552

องค์ความรู้จากโครงการ

โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

แหล่งที่มาขององค์ความรู้ ชื่อ.....นายธนชิต.....นามสกุล.....พลอยศิริ.....

ที่อยู่ หมู่ที่ 10 ต.ประณีต อ.เขาสมิง จ.ตราด

ชื่อผู้รวบรวมองค์ความรู้ ชื่อ.....นางสาวนิภาพร.....นามสกุล.....เพชรชนะ.....

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ปฏิบัติการ สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอเขาสมิง

การปลูกพืชผสมผสานระบบคอนโด

สืบเนื่องจากสภาพการณ์ปัจจุบันราคาที่ดินมีราคาสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต เกษตรกรไทยส่วนใหญ่ที่มีฐานะยากจน ไม่สามารถซื้อที่ดินทำกินได้รายละหลายๆ จึงหันมาปรับเปลี่ยนแนวคิดปฏิวัตรระบบการทำ การเกษตร ให้สามารถจัดสรรการใช้ประโยชน์ในที่ดินผืนนั้นๆอย่างเต็มศักยภาพ จัดสรรให้ที่ดินทำกินในทุกๆ ตารางเมตรถูกใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า จึงเป็นที่มาของแนวคิด “การปลูกพืชผสมผสานระบบคอนโด” ของผู้ใหญ่ ธนชิต พลอยศิริ ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวผู้ใหญ่นำให้ฟังว่า มีที่มาที่ไปจากการที่ ผู้ใหญ่เคยไปเยี่ยมชมสวนปราชญ์ เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่เขตภาคใต้ ที่ริเริ่มทำการเกษตรผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนว พระราชดำริ เน้นใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการปลูกพืชหลักและพืชแซมพร้อมกับเลี้ยงสัตว์ โดยอาศัยการ ปลูกพืชที่ชอบกินและกินสิ่งที่ปลูก ซึ่งช่วยลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ รู้จักประมาณตน รู้จักตนเอง มีเหตุผล มี ภูมิคุ้มกันที่ดี โดยยึดมั่นอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง และความพอดี จึงเกิดแรงบันดาลใจให้ผู้ใหญ่เกิดแนวคิดนี้ ขึ้น โดยผู้ใหญ่นำบอกว่า “ก่อนอื่นต้องศึกษาว่าพืชแต่ละชนิดเหล่านั้น สามารถอยู่ร่วมกันได้หรือไม่ มีความต้องการ แสงแดด น้ำ อาหารในปริมาณมากน้อยเพียงใด จึงจะพอเพียงกับความต้องการของพืชชนิดนั้นๆ เพราะพืชบางชนิด อยู่ร่วมกันได้ แต่ไม่มีผลผลิต เกษตรกรก็จะขาดทุน เราจึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาลักษณะของพืชชนิดนั้นๆก่อนที่จะทำ การเพาะปลูก

การปลูกพืชผสมผสานระบบคอนโด เป็นการปลูกพืช 5 ชั้น เลียนแบบคอนโดมิเนียม เกษตรกร หลายรายอาจจะสงสัยว่าทำไมจึงใช้คำว่า “ระบบคอนโด” ผู้ใหญ่จึงอธิบายขยายความดังรายละเอียดต่อไปนี้ ทำการปลูกพืชให้แต่ละชนิดอยู่เป็นชั้นๆ ตามลักษณะและสายพันธุ์ โดยพืชชั้นบนสุดเป็นพืชหลัก คือ ไม้ผลและไม้ ยืนต้นที่มีต้นสูง ยกตัวอย่างเช่นทุเรียน 5 ไร่ (หากเป็นพันธุ์พวงมณี จะดีมาก เพราะทรงพุ่มจะสูงชะลูด) อายุทุเรียน ประมาณ 5 ปี บริเวณโคนต้นจะเกิดที่ว่าง ซึ่งชั้นรองลงมาปลูกพริกไทยแซมตามโคนต้นพืชหลัก โดยให้ต้นพริกไทย เลื้อยขึ้นไปบนต้นทุเรียน ส่วนชั้นที่ 3 ปลูกพืชแซมตามพื้นที่ว่าง บริเวณรอบๆโคนต้นได้ทรงพุ่มให้ปลูกพืชกินใบ เช่น ผักหวาน หรือปลูกกล้วยไข่ ขณะที่ชั้นที่ 2 ปลูกพืชสมุนไพรที่มีต้นเตี้ยลงมาอีก เช่น ฟ้าทะลายโจร โด้ไม่รู้ล้ม ตะไคร้ และชั้นล่างสุดเป็นชั้นใต้ดินปลูกขมิ้น กระชาย กลอย เป็นต้น

ข้อดีของการปลูกพืชผสมผสานระบบคอนโด

- ช่วยป้องกันวัชพืชในแปลงได้ดี ลดภาระค่าใช้จ่ายในการป้องกันกำจัดวัชพืช
- ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้นมากกว่าการปลูกพืชแบบเชิงเดี่ยว
- เป็นการประหยัดพื้นที่ / น้ำ / ปุ๋ย
- ประกันความเสี่ยงในด้านการลงทุน หากพืชชนิดใดชนิดหนึ่งไม่ให้ผลผลิต พืชชนิดอื่นที่เหลือก็จะสามารถทดแทนได้

